

AS Saint-Étienne: quan perdre et fa etern

Noel Eduardo / @NoelEduardo

Òscar Garcia Junyent s'ha estrenat aquesta temporada a la banqueta de l'AS Saint-Étienne, històrica entitat esportiva francesa lligada des de la seva fundació a la classe obrera de la ciutat. **'Les Verts' són, de moment, els únics que tenen dret a lluir a la seva samarreta l'estrella que acredita haver guanyat 10 campionats nacionals francesos.** L'entrenador català ha arribat aquest estiu a la capital del departament del Loira, la industrial Saint-Étienne, per comandar el nou projecte del conjunt verd. La ciutat viu relegada a un segon pla per la veïna Lió, la segona localitat més poblada del país, amb la qual té una rivalitat política, social i cultural centenària. En les primeres jornades, el tècnic sabadellenc ha aconseguit que el seu equip es mantingui en les primeres posicions del campionat francès, malgrat perdre per 3-0 en la quarta jornada al camp del París Saint-Germain, el gran aspirant al títol després que l'AS Mònaco el conquerís en la darrera temporada, la 2016/17.

Com no podia ser d'una altra manera, el seu màxim rival és l'Olympique Lyonnais, amb el qual comparteix regió (Roine-Alps) i ben poca cosa més. Mentre Saint-Étienne és la 'capital' (per buscar la similitud amb les províncies que aquí coneixem) del departament del Loira, Lió ho és del Roine. Mentre l'una ha estat lligada tradicionalment al seu origen popular i humil, l'altra ha estat vinculada a la burgesia de la seva zona d'influència. La història d'ambdues ciutats ha estat marcada per conflictes socials permanents, provocats en algun moment per annexions forçades de les dues localitats a un mateix departament. **L'afició del Saint-Étienne té una tendència esquerranosa, indissociable de la seva procedència.** Per la seva banda, els aficionats més radicals lionesos són els 'Bad Gones', que simpatitzen amb l'extrema dreta. Tot plegat fa que en els partits entre els dos equips s'hagin viscut tot tipus d'episodis lamentables.

En un 'derby du Rhône' de l'any 2000, els Bad Gones van mostrar una pancarta on es vanagloriaven de ser els inventors del cinema (els germans Lumière són fills de Lió), mentre que, adreçant-se als aficionats del Saint-Étienne, deien "els vostres pares es rebentaven a les mines", fet que va commocionar la societat de la capital del Loira, molt sensible a tot el que afecta la mineria, i especialment la qüestió dels accidents en aquest sector. Els aficionats més radicals del Saint-Étienne no es quedarien pas enrere. Anys més tard, durant la disputa d'un derbi contra el màxim rival, mostrarien una pancarta d'enormes dimensions amb uns animals que simbolitzaven els jugadors de l'Olympique Lyonnais i un text: "La cacera és oberta: mateu-los!". **En els partits entre ambdós clubs són habituals les picabaralles, dialèctiques i físiques, entre jugadors dels dos equips, així com les suspensions per llançaments de bengales per part de les respectives aficions.**

Campions obrers d'una ciutat industrial

Fundat el 1919 com a secció esportiva dels treballadors del Groupe Casino, empresa del sector de la gran distribució, el Saint-Étienne sempre ha estat un club lligat a la seva ciutat, industrial i obrera, ubicada a 60 quilòmetres al sud-est de Lió. Va néixer sota la sigla d'ASC ('Amicale des employés de la Société des magasins Casino'). El 1920, i després que es prohibís utilitzar nomenclatura comercial en els noms de les entitats esportives franceses, el club va passar a dir-se "Amicale Sporting Club", i així conservava la seva sigla original, ASC.

El 1933 va convertir-se en club professional i va passar a dir-se AS Saint-Étienne i va jugar a la segona divisió francesa durant cinc temporades abans d'aconseguir el seu primer ascens a la màxima categoria, en un partit èpic contra el Tourcoing. 'Les Verts' havien de guanyar per assolir la fita, però a la mitja part empataven a dos, sense poder superar el rival, un altre club històric del

campionat gal, fundat el 1898 i ara en el cinquè nivell del futbol francès. **En una segona part per a la història, el Saint-Étienne va acabar emportant-se el partit esclafant el Tourcoing (7-3), i va començar a forjar la llegenda verda.**

En la seva primera temporada a la 'Ligue 1', la 38/39, l'equip va assolir una quarta plaça molt meritòria. En una època marcada per la Segona Guerra Mundial i la posterior postguerra, l'equip va establir-se a la màxima categoria del futbol francès, però no va ser fins al 1957 quan, entrenat per l'exjugador Jean Snella, el Saint-Étienne va aconseguir el seu primer campionat de Lliga. Aleshores va començar l'època daurada d'un equip la ciutat del qual té només 180.000 habitants i que té l'orgull de ser el club més llorejat del futbol francès.

'Les Verts' es van guanyar les simpaties de molts francesos per la manera com van assolir algunes de les seves fites. La temporada 61/62, per exemple, l'equip havia fet una mala campanya a la Lliga i va baixar de categoria, però va aconseguir guanyar la Copa de França (trofeu que s'enduria també els anys 68, 70, 74, 75 i 77). La temporada següent, la 62/63, aconseguiria de nou l'ascens a la 'Ligue 1' i, acabat d'ascendir, va assolir la proesa de guanyar el campionat de Lliga francès, la temporada 63/64. Després d'aquell campionat, arribarien les lligues del 67, 68, 69, 70, 74, 75, 76 i la del 81, aquesta última amb Michel Platini a les seves files, abans de fitxar per la Juventus de Torí.

La gran ocasió perduda

El 1976 va ser subcampionat d'Europa, en una gran final disputada a Glasgow. Després d'haver eliminat equips com el Glasgow Rangers o el PSV holandès, els francesos arribaven a la gespa de Hampden Park, on el Bayern de Munic (que ja havia estat el botxí dels gals en les semifinals del mateix campionat la temporada anterior) els esperava a la final. Aquell maleït 12 de maig, l'ASSE va caure de nou davant de la seva bèstia negra europea, un equip alemany on destacaven noms com el porter Sepp Maier, el gran Franz Beckenbauer, i una tripleta atacant de por: Karl-Heinz Rummenigge, Uli Hoeness i Gerd 'el Torpede' Müller. Gràcies a aquell 1-0 (amb gol de Franz Roth), els bavaresos s'endurien la seva tercera Copa d'Europa consecutiva després de les aconseguïdes davant de l'Atlético de Madrid (a l'estadi de Heysel, Brussel·les, el 1974) i davant del Leeds United (el 1975, al Parc dels Prínceps de París). **Aquella final a la capital escocesa, com la que va perdre 15 anys abans el Barça a Berna contra el Benfica, també és recordada per la malastrugança dels pals quadrats que va patir el conjunt dirigit per Robert Herbin i capitanejat per Jacques Santini.** La temporada següent, la 1976/77, el club repetiria participació en la màxima competició europea, on seria eliminat als quarts de final a les mans del Liverpool, que acabaria aixecant l'orelluda' per primer cop en la seva història.

El que fa mantenir viu el mite d'aquest club, per sobre de totes les victòries i títols assolits, per sobre de la bellesa del futbol practicat, i malgrat ser el club francès més llorejat, és aquella derrota a Hampden Park. França és un país amb una insòlita i lloable tendència al reconeixement dels perdedors, i futbolísticament l'AS Saint-Étienne n'és el màxim exponent. A la tornada de Glasgow, i abans d'anar cap a Saint-Étienne, l'equip va ser rebut als Camps Elisis de París per una multitudinària massa social trista però orgullosa d'aquells jugadors. L'ASSE va passar a formar part del cor dels francesos. Va ser el principi del final (només interromput per l'any en què va guanyar la seva última lliga, el 1981) d'aquell equip que va dominar el futbol francès durant prop de 20 anys i que en el futbol europeu actual està pràcticament oblidat. En els darrers temps, a més, el Mònaco o el gran rival regional, l'Olympique Lyonnais, i sobretot darrerament el PSG, mitjançant el poder dels petrodòlars, amenacen de superar l'hegemonia de títols dels verds.

Un 'ex' del Barça i de l'Espanyol, davant del repte

El tècnic Òscar Garcia, que com a jugador es va formar a l'FC Barcelona i que va jugar, entre altres equips, a l'RCD Espanyol o a la UE Lleida, té davant seu probablement un dels reptes més importants de la seva carrera com a entrenador, almenys fins ara. **En aquesta era del futbol modern, sembla molt difícil que un equip com el Saint-Étienne torni a l'elit europea, però qui sap si pot tornar a guanyar algun títol al futbol francès.** L'entrenador sabadellenc sap el pes que significa dur les rendes d'aquest club: "A França, per a mi, el Saint-Étienne és el millor club si parlem d'història i d'afició", ha dit. També sap que esportivament hi ha diversos equips 'a priori' per sobre del seu, tot i que també ha deixat clar que vol que el futbol del seu equip sigui reconeixible a partir de la pilota, que vol que els seus jugadors siguin protagonistes del joc. Una aposta atrevida per a un club que fa 50 anys guanyava amb autoritat les lligues del seu país, que en fa 40 va tastar la mel de l'elit europea, que ha comptat amb plantilles de gran categoria; l'equip francès que encara ara ha guanyat més campionats del seu país, que ha tingut a les seves files, entre d'altres, a més de Platini, jugadors com Aimé Jacquet, Dominique Rocheteau (actual director esportiu de l'entitat des del juny del 2017), Jacques Santini o el rebel Rachid Mekhloufi. Un club històric amb majúscules.

Probablement, més d'hora que tard, algun club assolirà els 10 campionats francesos i, per tant, igualarà la marca del Saint-Étienne. **El que està per veure és que algun d'ells aconsegueixi superar-ne la llegenda.**